

Čís. 9857.

Sudiště podle § 87 a) j. n.

Sudiště podle § 87 a) j. n. přechází postupem pohledávky na postupníka.

»Skutečným převzetím zboží« míní se v § 87 a) j. n. odevzdání (dodání) ve smyslu čl. 347 a 349 obch. zák. t. j., že se zboží dostane do skutečné (faktické) moci kupitele. Pokud jest vzhledem k okolnostem míti za to, že kupitel nabyl skutečné moci nad zbožím.

(Rozh. ze dne 25. dubna 1930, R II 124/30).

Žaloba byla co do místní příslušnosti opřena o sudiště podle § 87 a) j. n. K námitce místní nepřislušnosti soud první stolice žalobu odmítl. Rekursní soud zamítl námitku místní nepřislušnosti. Důvod y : Prvý soud nepovažuje listinný důkaz o skutečném převzetí zboží za sjednaný a odmítl pro tento nedostatek podstatné náležitosti § 87 a) j. n. žalobu pro místní nepřislušnost. Předně se podotýká, že rekursní soud má za prokázáno, že listinný průkaz o objednavce byl podán, i když objednáci list nebyl žalovanou stranou podepsán, poněvadž listinami objednavku prokazujícími není jen objednáci list, nýbrž stačí, vyplývá-li, jak tomu jest v souzeném případě, z korespondence, že se objednávka stala. Pokud jde o důkaz o skutečném převzetí zboží, jest podle motivů k § 87 a) j. n. pojem převzetí (odevzdání) klásti na roveň pojmu odevzdání nebo-li dodání (Ablieferung) ve smyslu čl. 347 a 349 obch. zák. Odevzdání (dodání) ve smyslu těchto článků nastává, když se zboží dostane do skutečné (faktické) moci kupitele, když buďto prodatel sám vydá zboží do rukou kupitele neb osoby jím k přijetí zboží zmocněné, nebo, bylo-li svěřeno dopravci, tento se zbaví faktické moci nad zbožím a kupitel anebo osoba jím k přijetí zboží zmocněná nabude této moci. V souzeném případě mělo sice podle objednáciho lístku býti zboží zasláno žalované straně prostřednictvím »Intercontinentale«, bylo však zasláno speditéru R-ovi v B. Žalující firma tvrdí sice, že podle úmluvy mělo býti zboží na tohoto speditéra odesláno, avšak z korespondence nevysvítá, že R. měl přijati zboží v zastoupení žalované strany. Z obsahu korespondence lze však souditi, že sporné zboží zůstalo ležeti u celního úřadu v C., odkud bylo zasláno žalující firmě zpět. Z dopisu žalované strany ze dne 2. dubna 1928 vysvítá, že ze zboží u celního úřadu vzala vzorek, který dala zkoumati chemickým ústavem. Dopisem ze dne 25. dubna 1928 sděluje žalující firmě, že zařídila, by zboží bylo speditérem vráceno. Z dopisu žalující strany ze dne 6. července 1928 posléze vysvítá, že se speditér žalované firmy Karel G. již s touto věcí zabýval. Vzhledem k těmto okolnostem považuje rekursní soud předloženými listinami za prokázáno, že žalovaná firma nabyla nad zbožím jí žalující firmou zasláným oné faktické moci, jak jí předpokládá § 87 a) j. n.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Žalovaná strana namítala v řízení před prvním soudem, že příslušnost, opřena o ustanovení § 87 a) j. n., není odůvodněna, ježto žalující firma není protokolována, a opakuje tuto námitku i v dovolací stížnosti, tvrdíc, že se rekursní soud neobíral právní otázkou, zda neprotokolovaný žalobce jest oprávněn opřít žalobu o osobu svého právního předchůdce. Že sudiště podle § 87 a) j. n. pro předchůdce pohledávku jest jejím vedlejším právem a přechází postupem pohledávky na postupníka, bylo vysloveno již v rozhodnutích nejvyššího soudu uveřejněných pod čís. sb. 2976 a 5223, na které se stěžovatelka poukazuje. Dalšími vývody napadá stěžovatelka právní názor rekursního soudu, dovozujíc, že o »skutečném převzetí« nemůže býti řeči, ježto žalovaná firma nenabyla nad zbožím odeslaným žalobcem nikdy faktické moci předpokládané v § 87 a) j. n., zdráhajíc se zboží převzít, dokud otázka celní sazby nebude vyřešena v její prospěch. Stěžovatelka jest na omylu, domnívajíc se, že při řešení otázky, zda sudiště podle § 87 a) j. n. jest odůvodněno, rozhoduje, zda objednatel odmítá zboží právem, či nikoliv. Pro založení sudiště podle § 87 a) j. n. rozhoduje jen podklad pohledávky, objednávka a skutečné převzetí, neboli dodání zboží, nikoliv však její oprávněnost. Že skutečným převzetím zboží míní se totéž, co vyjádřeno v obchodním zákoně v čl. 347 a 349 výrazem dodání (Ablieferung), vystihl správně rekursní soud a odůvodnil v souhlasu s ustálenou judikaturou (sr. rozhodnutí čís. 1100, 2310, 2409, 2522 a 6063 sb. n. s.). Kdy jest za to mít, že zboží bylo dodáno, rozebírá blíže Staub-Pisko, druhé vydání u čl. 395, § 2 na straně 523. Rekursní soud, vycházeje ze zmíněného správného právního stanoviska, bezvadně odůvodnil, na základě kterých listin má prokázáno, že žalovaná strana nabyla nad zbožím zaslaným jí žalující firmou faktické moci, jak jí předpokládá § 87 a) j. n. Stěžovatelka marně se snaží dokázati opak, dovozujíc, že nemohla nabýti faktické moci nad zbožím, ježto zasílatel G. nebyl oprávněn, zbaviti se jí před zapravením cla, zapomíná však, že si sama vyžádala ze zboží, které bylo u celního úřadu ve stanicí určení, vzorek, by je dala chemicky prozkoumati na procento vlny, dále že v témže dopisu mluví o »dodaném zboží«, jež hodlá vrátiti («. . . . mit dem Bemerken, dass wir die gelieferten Waren zurückgehen lassen») a že teprve po neuspokojivém výsledku nařídila vrácení zboží. Bylo tudíž stěžovatelce umožněno, by se zbožím nakládala, a stěžovatelka fakticky této možnosti použila, vrátivši zboží, když se přesvědčila o jeho jakosti. Že se držby zboží neujala, jinými slovy, že právně zboží nepřevzala a si je nepodržela, jest nerozhodné. Za tohoto stavu věci nelze vážně napadati závěr rekursního soudu, že i skutečné převzetí zboží bylo listinami prokázáno.

Čís. 9858.

Byla-li dědická přihláška ze závěti opřena o listinu, nadepsanou »darovací listina«, jež podle svého obsahu nebyla pořízením na případ smrti, jest na pořad práva poukázati dědice ze závěti.

(Rozh. ze dne 25. dubna 1930, R II 134/30.)